

האביב הגיע ולשמחתנו השנה מפלס המים בכנרת עלה. הגולן כורה, עופות המים מגיעים למנוחה וזה הזמן ליהנות מקסמה של הימה היפה בישראל. הנה כמה המלצות לטיול חינוכי לגמרי בשביל סובב כנרת

● רעות בנימיני

מעגן האון

ההיות

או חלמתי חלום?

סבך קני מעגן האון

איקליפטוס נחמדה ופונים ימינה לתוך קיבוץ האון עד היציאה מהצד השני שלו, לכפר הנופש האון, עם אבני בטון בצורת קונוס המסמלות את סיום המקטע בשביל סובב כנרת. ממשיכים עם הסימון השחור מזרחה לתחנת הדלק. אורך המסלול: 7 ק"מ רמת הקושי: קלה, מתאים לכל המשפחה

מגשר אריק לכבר נחום

טיול רגלי העובר בין חורשות איקליפטוסים ועצי זית, ערוצי נחלים ומבני אבן עתיקים מהתקופה העותמאנית. לאורכו של השביל נהנים מפניות חמד מוצלות ושקטות ומיופייה של הכנרת. איך מגיעים: מתחילים את הטיול בכביש 87, כביש צפון הכנרת, פונים לפני גשר אריק דרומה לשפך הירדן, מחנים את הרכב בין האיקליפטוסים, בסמוך לנקודת

מעין גב-האון

המסלול בין עין גב לקיבוץ האון משלב בין אווירה פסטורלית, מבט קסום על האגם הלאומי ומקטעים מוצלים. איך מגיעים: מחנים את רכב האיסוף בתחנת הדלק שליד כפר הנופש של קיבוץ האון ועם הרכב השני מגיעים קרוב לחלק הדרומי של כפר הנופש עין גב. תיאור המסלול: שביל סובב כנרת נמצא בסמוך לחניה, בדרך הסלולה בצמוד לכביש, ממערב לכנרת וממזרח לגולן. חולפים על פני מבנה עתיק וחוף שיטים ומגיעים עד חוף רותם שיוף, שם עוברים לצעד על דרך העפר שמתוחמת בקנה מרשים. לאחר כ-60 מטרים עולים על דרך סלולה, פונים ימינה ומיד שמאלה לדרך

1

עפר המתרחקת מהכביש. צועדים בשטחי בריכות הדגים ההיסטוריות של קיבוץ האון - שטחים חקלאיים ונוף ייחודי וקסום. בהמשך סימון השביל פונים ימינה ומיד שמאלה ומקיפים משאבה נטושה. מנקודה זו מובילה דרך פסטורלית בין איקליפטוסים, קנים, סוף, ועוד מיני צומח רבים. ממשיכים לעבר חורשת

תצפית מקיבוץ האון

מגשר אריק
לכפר נחום.
תצפית
מהשביל

ימינה לעבר מטע תמרים. משם מגמת הצעידה היא לכיוון מזרח, בצמוד לגבול השמורה. צועדים בסמוך לגדר שבין השמורה למטעים לעבר חורשת זיתים, שבה ניתן להאזין לפכפוף מי המג'רסה, שפך דליות. כאן ניתן לסיים את המסלול בפנייה שמאלה לעבר המבואה של המג'רסה או לחלופין לפנות ימינה ולהמשיך ב"שביל סובב כנרת" בצמוד למטע הזיתים וצינור השאיבה. חולפים על פני שער בקר ופונים על פי הסימון שעל עמוד החשמל שמאלה. לאחר 500 מטרים עוברים על פני מתקן שאיבה נוסף, וצועדים עוד קילומטר עד מלון נופש כינר. בצמוד לו יש בוסתן, שהוקם ומתוחזק על ידי קבוצות מתנדבים הפועלות בשביל סובב כנרת. בקצה הבוסתן ניצבת אנדרטת גוליבר ומשתרע חוף כינר - נקודת הסיום של המסלול.

אורך המסלול: 8 ק"מ (ניתן לקצר לכ-4.5 ק"מ)

רמת הקושי: בינונית, חלק מהמסלול כולל צעידה בתוך המים

מהגריין ביץ' למנדלא

מסלול מרתק על שפת הכנרת, המשלב בין היסטוריה, הווה וציפייה לעתיד.

קסומות וחוויה ייחודית על שפת הכנרת לכל המשפחה. איך מגיעים: את הרכב יש להחנות בדרך העפר בצמוד לגשר אריק, הצד הצפון-מזרחי של הגשר. יורדים לעבר הכנרת ומכאן מתחיל המסלול. תיאור המסלול: צועדים על השביל האדום כ-200 מטרים ופונים שמאלה לעבר סימון שביל ירוק, בצמוד לשמורת הבטיחה שמקיפה את שפכי הנחלים של הירדן והגולן לכנרת. צועדים לכיוון מזרח, כשמימין שמורה ומשמאל שטחי חקלאות שבהם מגדלים מנגו, עד שמגיעים לחורשת איקליפטוס. אחריה פונים שמאלה בצמוד לערוץ קצר על

הדרך הירוקה בין השטחים החקלאיים. חולפים על פני סבך קנים, פונים ימינה ומגיעים לערוץ נחל זורם בעומק של כ-30 ס"מ - הזאכי. ממשיכים עוד 100 מטרים קדימה ושם ממתין מקור מים נוסף - נחל יהודייה. לאחר חציית היהודייה פונים ימינה לעבר "שביל סובב כנרת", צועדים על סימון השביל כ-500 מטרים לעבר עיקול חד שמאלה ולאחר מכן ימינה, כק"מ קדימה, פונים

הסיום של שיט הקיאקים "אבוקיאק", שם יש צורך ברכב נוסף לאיסוף. תיאור המסלול: מחורשת האיקליפטוס שעל הירדן הולכים מערבה בשביל סלול היטב, בתחילה על

שפת הירדן ובהמשך על שפת הכנרת. לאחר כמה מטרים מבחינים בערוץ נחל אור, הזורם כל השנה בזכות מעיין עין עייש, הנובע בין כביש 87 לכנרת. בסמוך מתגלה אתר תל עייש, יישוב קדום

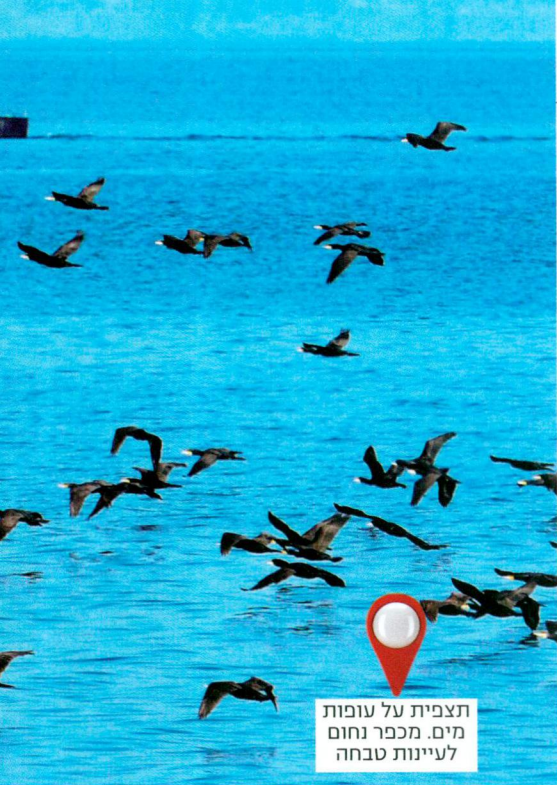
שהיה קיים מתקופת הברזל ועד התקופה העותמאנית. לאורך השביל עוברים דרך "מפרץ אמנון" היפהפה וחוף ספירית. לאחר כחצי קילומטר חוצים את נחל כרוזים בשביל עזים צר ולאחר מכן עוברים דרך הגן הלאומי כפר נחום.

אורך המסלול: 6 ק"מ
רמת הקושי: קלה
למשפחות המעוניינות במסלול קצר של 2 קילומטרים, ניתן לבצע אותו עד ההגעה לעיינות עייש.

יהודייה, מג'רסה וזאכי

ביקור במקורות מים שונים, תצפיות

תצפית על עופות מים. מכפר נחום לעיינות טבחה

המקום, יצרה שבילים ופינות ישיבה והנגישה את המעיין לציבור הרחב. מומלץ לשלוח רכב איסוף לעין נון בסוף המסלול. אורך המסלול: 5 ק"מ רמת הקושי: בינונית

בין האון למעון

שבילים שנחשפו רופדו בגורי איקליפטוס על ידי תלמידי בתי ספר, וכך נוצרו פינות חמד מוצלות ובתי קינן לציפורים. לאורך השביל יש מערות העשויות מקני סוף, ובצל עצי תאנה אפשר ליהנות מפינות נעימות וקרירות, המתאימות למנוחה ופיקניק ולתצפית על נוף הכנרת. איך מגיעים: נוסעים על כביש 92, פונים לכיוון קיבוץ האון, מחנים את הרכב בתחנת הדלק אלונת הצמודה לקיבוץ. סיום המסלול בקיבוץ מעגן. תיאור המסלול: מתחילים בהליכה

בשביל, מתחנת הדלק אלונת בסמוך לקיבוץ האון. השביל השחור עובר על גדת נחל סמרה, היורד ממצוקי האון שבדרום רמת הגולן ונשפך אל הכנרת בגבול הדרומי של קיבוץ האון. בשפך הנחל אל הכנרת

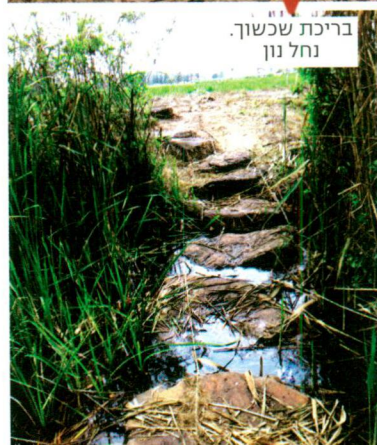
מבחינים ב"שיני הדרקון" - יציקות בטון חרוטיות שהציבו הבריטים במלחמת העולם השנייה כחלק ממערך ההגנה

תיאור המסלול: מתחילים את המסלול בכביש 90 בכניסה לאתר ספיר. נוסעים לכיוון חוקוק. נכנסים בשערי הארמון, שהדרו עדיין נשמר. לאחר סיור בארמון יוצאים באותה הדרך שבה נכנסנו. חוצים את הכביש לדרך עפר המובילה (בצמוד לגדר של אתר ספיר) אל חוף חוקוק ומשם ממשיכים ללכת דרומה על קו החוף על "שביל סובב כנרת". עוברים בחוף אכסניית כרי דשא. בחלקו השני של חוף חוקוק ממשיכים דרומה דרך הפשפש בגדר, ולאחר כ-800 מטרים חוצים את נחל עמוד ומגיעים לקיבוץ גינוסר, שבו השביל אינו מסומן אך המעבר פתוח. חוצים את הקיבוץ על שפת הכנרת עד

שמגיעים לבית יגאל אלון (אם יש זמן מומלץ להיכנס ולהתרשם מהתצוגות במוזיאון, ממשכים). ממשכים לנחל צלמון, שאותו עוברים על גשר מתכת, ומתקדמים עד שמגיעים לנקודה שבה "שביל סובב כנרת" פוגש בחוף האילנות את השביל השחור של נחל נון. פונים מערבה, חוצים (בוזהרות!) את כביש 90 וממשיכים לאורכו של הנחל עד עין נון. עין נון (ממוקם באזור המושבה מגדל) הוא חלקת גן עדן תחת עצי דקל, עם מים צלולים ומתוקים. הוא מחולק לשתי בריכות: אחת נגישה לציבור, ואחרת נחבאת בסבך. המעיין משמר את שמו הקדום של המקום - מגדל נוניא. "נון" בארמית פירושו דג ובבריכות אכן יש דגים רבים. רשות הכנרת הכשירה את

בריכת שכלשון. נחל נון

מעבר לחשיבות ההיסטורית של הימה, קיימת גם פעילות אינטנסיבית לשמירת המאזן האקולוגי והמגוון הביולוגי בתא שטח רגיש ובעולם המשתנה.

איך מגיעים: את הרכב משאירים ברחבת החניה שבין חוף הדקל לגרין ביץ'. יורדים לחוף וצועדים על פי סימון "שביל סובב כנרת" צפונה. חוצים את הגרין ביץ' ואת חוף בורה בורה, וממשיכים בצמוד למבנה בית ההארכה של ימק"א. תיאור המסלול: ממשיכים לצעוד לאורך השביל בקו החוף, כשממאל האגם, לעבר מתחם הכנסייה הרוסית. מדובר במקטע

מרהיב, רווי מעיינות נובעים וזורמים לכיוון האגם, וניתן לשכשך רגליים. לאחר הכנסייה הרוסית חוצים את נחל רקת, המנקו את החלק הדרומי של בקעת ארבל ומהווה חיץ בין בקעת ארבל לרמת פורייה. ממשיכים בחלק התחתון מתחת לחומה על סימוני השביל בקו גבול שבין החלקות הפרטיות לשטח הציבורי. אחרי כ-600 מטרים עוברים בין כמה פרדסים, מגיעים לסימון שבילים על שער שדרכו עוברים למקטע קסום, עם פיקוס ענקי ומבנה עתיק - באר אנטיליה, בעלת אמת מים שפעלה על פי הערכות בתקופה העותמאנית. ממשיכים בסימון השבילים של "סובב כנרת", עולים על גשרון קטן ונצמדים למתקן של מקורות. עוברים בסמוך למתקן מזרזח ונצמדים למעקה הבטון - "המוביל המלוח", מערכת הטיית מים מלוחים מהכנרת שנועדה להקטין את מליחותה. ממשיכים עוד כקילומטר כשמימינו שמורת טבע סלע הנמלה וברקע הרי הגולן. בסוף דרך העפר מגיעים לשני שערים. השער השני מסמן את סיום המסלול.

אורך המסלול: 3.5 ק"מ רמת הקושי: קלה

מח'רבת מניה לעין נון

מסלול שמתחיל בארמון בן אלף שנה, עובר דרך סירה בת אלפיים ומסתיים במעיין קריר - עין נון. איך מגיעים: נוסעים לכיוון חוף חוקוק. כ-500 מטרים מהצומת מצד ימין (מבחינים בשרידי ארמון מהתקופה המוסלמית) מחנים את הרכבים ומתחילים בטיול.

4

5

מעייץ מיוחד נובע בו ומימיו מכילים גופרית ומינרלים אחרים, בעיקר בורון, פלואור וכלוריד. המים בעיץ גופרה דומים בהרכבם לאלו של מעיינות חמת גדר. בכנרת ובסביבתה נובעים מעיינות עשירים במינרלים שהמים מביאים עימם ממעמקי

האדמה. בימי המשנה והתלמוד שכן ליד המעיין כפר חקלאי ובצדו מעגן קטן. לאורך כל הדרך, בשולי הגולן, מתנשא ההר החרוטי הכולט קרן עיץ גב, הבנוי ברובו אבני חול בהירות. איך מגיעים: כביש 92, כיכר גופרה, שילוט לחניון החוף.

8

תיאור המסלול: תחילה צועדים בין סככי קנים ואחר כך בחורשת איקליפטוס. מדרום לחורשה צועדים כ-200 מטרים בדרך המסתיימת בשער. מאחוריו חוף סוסיתא. עקבו היטב אחר הסימונים, הם מובילים לחציית נחל עיץ גב (לפני החצייה מוביל סימון כחול לטיילת צמודה לנחל שיוצאת מהחוף). מדרום לחוף גופרה נמצא חוף צלצל, ליד המקום שבו שכן בעבר הכפר נוקייב. זהו המקום היחיד שבו שלוחה הררית מנתקת את רציפותה של רצועת החוף בכנרת ומותירה בה רק מעבר צר. הסורים בנו במקום מוצב ונהגו לירות ממנו על הדייגים הישראלים. הכביש המזרחי של הכנרת (כביש 92), שנשלל אחרי מלחמת ששת הימים, חוצה את שרידי המוצב לשניים. אורך המסלול: 3 ק"מ רמת הקושי: קלה

כפר נחום והולכים מערבה בין הכנרת לבין מטעי המנגו והזיתים. לאחר

כקילומטר מגיעים למבנה בזלת חסר גג וממשיכים ללכת עם השביל שמוביל אל חצי אי עם תצפית מרהיבה אל הכנרת. הולכים לצד מטע הזיתים, ובקצהו כבר שומעים את שצף המים הנופלים במפל הנסתר ישירות אל הכנרת. מגיעים אל עין איוב והמפל הנסתר ונהנים

7

מתצפית אל נוף עוצר נשימה. המפל השוצף הוא תוצאה של קידוח של תה"ל משנות השישים, כחלק מהמאמץ של המוביל הארצי למניעת נביעת המעינות המלוחים בכנרת. הבאר ארטזית, כלומר פורצת בכוחות עצמה בלחץ המים, ללא משאבה. כיוון שנתגלה שהמים הם בעלי מליחות נמוכה הם זורמים בחופשיות אל הכנרת.

משפת הכנרת עולות מדרגות אל כביש 87. בדרך אל הכביש מבחינים משמאל במבנה עגול, "באר איוב". זוהי בעצם בריכת הרמה שנבנתה מעל עין איוב. המעיין, הנובע בין קירות הבריכה, ממלא אותה ומאפשר השקיית שדות סמוכים. אורך המסלול: 6 ק"מ רמת הקושי: קלה

מחוף גופרה לטיילת עיץ גב

חוף גופרה קיבל את שמו מעיץ גופרה.

נגד הנאצים בגבול המנדט הבריטי-צרפתי. בנקודה זו מתחבר השביל השחור ל"שביל סובב כנרת", המסומן בצבעי לבן, סגול וכחול. פונים בו דרומה. השביל עובר בסבך קנים צפוף עם נוף מרשים, וממשיך עד כפר הנופש מעגן. בקיבוץ מעגן על שפת הכנרת ניצבת אנדרטה לזכרם של הצנחנים. חוף הצנחנים נקרא על שם הלוחמים שצנחו באירופה הכבושה במלחמת העולם השנייה. הבריטים גייסו אז מתנדבים מקרב היישוב היהודי לפעולות הצלה וקומנדו נגד הגרמנים. מתוך 250 מתנדבים נבחרו 37 לפעילות המבצעית. שבעה צנחנים נתפסו והוצאו להורג על ידי הנאצים, בהם פרץ גולדשטיין, אשר היה חבר קיבוץ מעגן. בשנות החמישים הקימו חברי הקיבוץ אנדרטה לזכרו. אורך המסלול: 3 ק"מ רמת הקושי: קלה

בין כפר נחום לטבחה

רצועת חוף קסומה בצפון הכנרת, תצפית מרהיבה על הימה, והפתעה צוננת במפל נסתר שנוצר מבאר ארטזית שוצפת. איך מגיעים: מחנים את הרכב בחניון חוף כפר נחום, 3.5 ק"מ מצומת כפר נחום מזרחה. נקודת הסיום היא בעיץ איוב. מומלץ שרכב איסוף ימתין ברחבת החניה מצפון לכביש. יש לנקוט משנה זהירות בעת החניה וחציית הכביש משום שהכביש צר. תיאור המסלול: מתחילים בסמוך לחוף

סובב כנרת

"שביל סובב כנרת" הוא אחד הפרויקטים המרכזיים של איגוד ערים כנרת ורשות הכנרת. הוא מאפשר מעבר חופשי לחופי הכנרת באמצעות שביל נוח ונגיש, המקיף את הכנרת ומציע נופים ופינוח חמד נסתרות. השביל הוסדר והוכשר לטיולים רגליים בעזרת מתנדבים וקבוצות נוער מבתי ספר מכל רחבי הארץ. הם אימצו מקטעים שונים לאורך השביל, פרצו וניקו את התוואי, נטעו עצים, הציבו ספסלים, התקינו תיבות קינוח מסודרות לציפורים ועוד. כל המסלולים פתוחים לקהל הרחב ללא תשלום. לפרטים על מסלולי טיול נוספים: *5477 ובאתר www.kineret.org.il